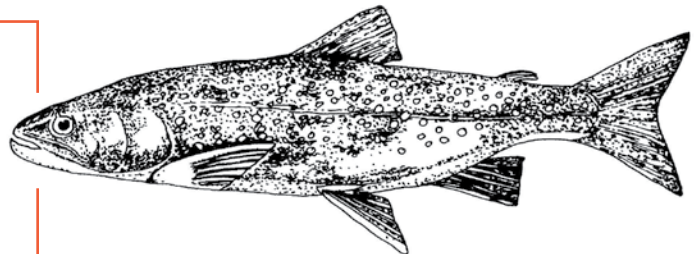

Kumaruit Iqaluillu

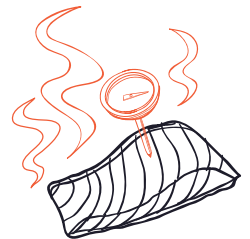
Huuq ihumaaluktughauvik?

- ➔ Kumaruit (Anasakid nematodes) mikiyut, kaimalurighutik qupilruit. Qupilrughat (qupilrughat) qupilruillu ilaani takunnaqhivaktut hunagainit niqaanilu iqalup, kihimi ilaani takunnaittut.
- ➔ Ilihimayaunngittuq qakugunnguraangat qupilruit ilitturinnaqhivaktut iqalungni Nunavunmi.
- ➔ Taapkua qupilrughat iqalungnit tuqutaunngitpata, aanniarutiningnaqtut inungnut iqaluktuyukkumik.

Qanurililaqqik amirnaiyaqhimayaami qupilruqnit?

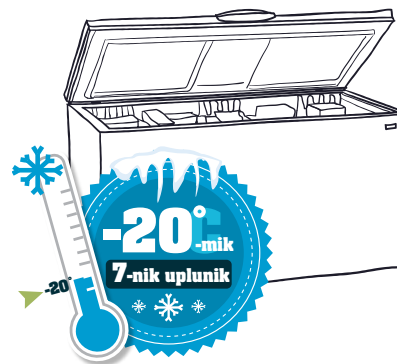
- ✓ Hunagaiqnariqlugit iqaluktat. Hunagaiyaqhimaitkumik iqaluktahaat, qiqittihainnaqlugit.
- ✓ Igalugu iqaluk. Igaplugu tuquttinaqtuq qupilruqnik taimaa aanniarutiningnaittut.
- ✓ Iqalukturumaguffi uuhimaittumik, qiqittiqaaglugu. Qiqittiigumik iqalungnik tuquttinnaqtuq qupilrughanik qupilruniku. Qiqittiqlugit iqaluit 7-nik uplunik qiqummaaqqmi -20°C-mik uuhimaittumik niriyaunnagit.

Qanuq aanniarutiningnaqqa inungnut?

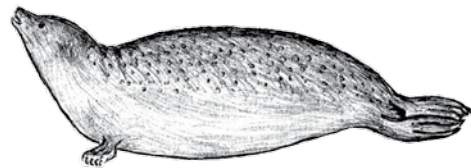

- Inuit iqaluktuyuktut qupilrughalingmik mihigiliqpagait iggiakkut. Inungnut aqiarukkut putuningnaqtut (uluriahungnaqtuq naaqnit).

Naluyayuq taimaa piffiliuriami tuquttinnaqtuq qupilrunik.

Puplangniq (Botulism)

Huuq ihumaaluktughauvik?

→ Purlautinnaqtut (botulism) halumailruit paqitauvaktut aiviqnit nattiqlilu. Ilttuqhitiiliklu taimaa paqitauliqpaktut qilalukkanit.

→ Purlautivaktut halumailruit amirnaqhilaagtut anurailliurumik. Halumailruit amirnaqniinit aanniarutiningnaqtut inungnut taiyauvaktut "puplangniq (botulism)".

→ Puplangniq (botulism) aanniarut taamna amiqnaqhivaktut inungnut ilaanilu tuqunnaqhuni.

Qanuq aanniarutiningnaqqa inungnut?

● Halumailruit nauvaktut amiqnaqhilaaghutik anuraittumiitkumik. Halumailruq inmikkut aanniarutiningnaqtut. Kihimi nauyuq halumailrumit aanniarutiningnaqtut inungnut.

● Ilangi tutquumatjuhiit tipaalaghiyullu niqinik purlautinnaqtumik amirnaqtulgit taimaa amiqnaqhivaktut niriyaami. Amiqnaqtunikpaktut niqit anuraittumi tutquumagumik. Hapkaa tutquumatjuhiit niqinik amiqnaqtut **atuqtauyughaungittutik**:

- Tutquumahimaguffi uuhimaittunik nattiqlil, aiviqlil qilalukkaniklu qipliqtunik matuhimayunik puughanit uunaqniqlmik 4°C-mi (uunaqiyaugumi niklaqhiivingmik)
- Ighinnaiguffi uuhimaittunik nattiqlil, aiviqlil qilalukkaniklu hiqiniinnaqmi matuhimayumi qipliqtunik puuqarumik
- Tipaalaghiigumik niqainnaqnik matulingnik puughanit

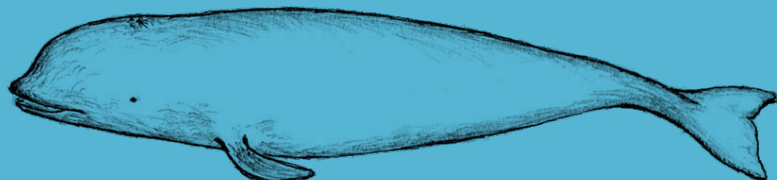

Qanurililaagqik amirnaiyaghimayaami puplangniqlmik (botulism)?

- ✓ Aqiaruiyaqlugu ingaluangiyaglugulu nattiqlil, qilalugaq aiviqlu anguyauhaagqat.
- ✓ Tutquumalugit uuhimaittut niqainnait niklamayumi (4°C niklammaaqmiluuniit).
- ✓ Tipaalaghiittailuhi niqainnaqnik matulingnik puughanit. Niqainnait tipaalaghiilugit niklamaniqlmi anurilingmilu. Qipliqtut puughat iqqakuviillu puughait atuqtaghaungittut igunaliuriami.
- ✓ Amiakkuit niklaqhiivingmunngaqlugit, ingniqviup qaangani unnuaghiittailugit. Niqit ighinnaqtailugit ikluanginnaqmi malruk ikaaqnit avatqullugit. Amiakkuit (nattiup imiraatut, nattiup niqilianganiklu) uunnatqiktauyughat 10 minutes-nik niqhiutqiktinnagu.
- ✓ Puplangniq (botulism) amiqnarniit tuqutaulaagtut igaplugu. Igattiaqhimayunik niqinik amirnaittut aanniarutiniql.

PUIGUQTAILILUHI: Puplangnaqtut halumailruit amiqnaqniillu tipaittut. Puplangnaqtut amiqnaqniit tipaalaghiiyuittut niqainnaqnik.

Navguaqliurniq (Erysipelothrix)

Huuq ihumaaluktughauvik?

- Navguaqliurniq (Erysipelothrix) halumailruuyuuq aanniaqnaqtuq inungnut. Hapkoa halumailruit ilitturinnatqiyauvaktut aallanit anngutighanik taapkuatut piikilgit (pig)tingmiaqpaillu (turkey), kihimi ilitturiyauhaat umingmangnit Kiilliniqmi Qikiqtanayungmilu.
- Ilaani umingmangnit ilitturinnaittuq aaniarut erysipelothrix. Hapkuatut, umingmak taamna aanniarutiqaqquunngittuq atauttikkut nautkutihalaaqtuq tuquinnaqlunilu.
- Ilangi umingmait aanniarutilgit erysipelothrix-mik aanniangayutut ilaaqtut nukiittutullu. Umingmak nukiittutut itkumi aanniangagumilu, niqighaunngittut.

Qanuq aanniarutiningnaqqa Inungnut?

- Inuit aanniarutinilaaqtut erysipelothrix-mik aktuqhigumik uvinianik amianikluuniit anngutighat halumailruqarumik.
- Erysipelothrix halumailruit aanniarutiningnaqtut inungnut taiyauvaktuq erysipeloid. Erysipeloid kigiqhiuqnaqtuq, kukungnaqhuni ulurianaqhilaaqtuq puvipkailuni algangnik. Ilaani aanniarut taamna amiqnaqhivaalliqaqtuq navguaqliuqnaqniqmut aungniklu aanniarutiningnaqtuq.
- Erysipeloid-mik aanniarutinikkumik havautituqhutik nakuuhittilaaqtut.

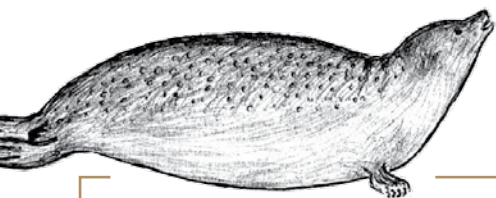
Qanurililaaqqik amiqnaiyahimayaami Erysipelothrix-mit?

- ✓ Aktuqhittailuhi tuqungayumik umingmangnik.
- ✓ Angunahuaqtailuhiuq umingmak nukiitkumi aanniarutiqaqquurumilu.
- ✓ Angunahuaqtailuhi imiqtailuhilu imaqmik umingmaup haniani tuqungagumi.

Aukliurniq (Toxoplasma)

Huuq ihumaaluktughauvik?

- ➔ Toxoplasma kumaruuuyuq ilitturinnaqhivaktuq qaffinit anngutighanit Nunavunmi. Ilitturinnatqiyauvaktuq nanuqnit, nattiqnit tuktunilu. Ikitqiyauvaktut ilitturiyauyut aiviqnit umingmangnilu.
- ➔ Aanniarutiqaqquuyuitut anngutighanit, kihimi aukliurut taamna toxoplasma iqniuqnarikitpaktuq anngutighanit kumalrulgit taapkuningga.

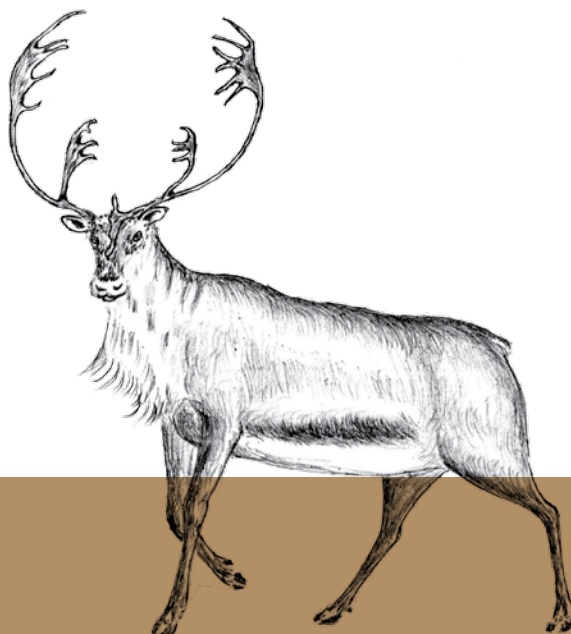
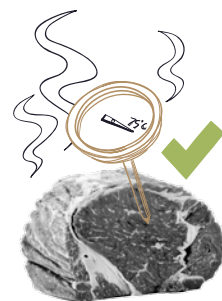
Qanuq aanniarutiningnaqqa Inungnut?

- Ilaani aanniarutiqariaghait ilitturinnaittuq iniqnirinit, kihimi ilangi aanniarutiqaqpaktut qalaktutut. Aktuqtaugumik aukluktunit ihumaalungnaittuq amihunut inungnut.
- Toxoplasma aukliurut ihumaalungnaqhilaatuq hingaiyunut. Arnaq *aktuqtauhimagumi toxoplasma-mit hivulliqpaamit* hingaitillugu, taamna nutaraghaa iqniuqtaulaatuq pimmaqluutilingnik ingattalaaqhunilu iqniuqtautaaqqat.

Qanurililaaqqik amiqnaiqhimayaami toxoplasma-mik?

- ✓ Igalugu niqi tuquttivaktuq toxoplasma-mik. Igalugu uunaqniqmik avatquanik 75°C.
- ✓ Qiqittiqhugu tuquttinnaqtuq toxoplasma-mik. Niqit qiqittiqlugit -20°C-mik pingahunikluuniit uplunik uuhimaittumik niriyauntinnagu.

Aqiaruqliurniq (Trichinosis)

Huuq ihumaaluktughauvik?

- ➔ Trichinosis aanniarutauyuq nauvaktut qupilruqnit. Iraayuktut, anngutighanit qupilrulingnik kihimi aanniarutiqaquuyuitut. Ilaani qupilruit mikivallaapaktut takuyauyaami.
- ➔ Ilaaniinnaq, kihimi taimaitpallaayuitut, anngutighat aanniarutilgit qupilruqnik ilitturinnaqhvaktut aaktuqtaugaangat:
  - Mikiyunik puvinnagayualiqpaktut immakpaghutik (taiyauvaktut "qiniqhiit") nukingnik aklirungnit, uqarnit, qatigangnilu (nukingnit angitqiyami puvait ataani)
  - Ingaluangi puvinnagumik pautuuyatkumiklu

- ➔ Inuit aanniarutinikpaktut nirigaangamik uuhimaittunik, tipaalaqhihimayunik (igunaq) uungahatkumilu niqi qupilruqarumi. Taamna qupilruq aanniarutiningnaqtuq inungnut.
- ➔ Trichinosis ilitturiyauliqpaktuq aiviqnit nanuqnilu. Amihuit nanuit ilumiutaqaqaktut trichinella qupilruanik.

Qanuq ilitturinnaqqa trichinosis inungnit?

- Aanniarutit mihingnaqhvaktut qaffinik uplunik niritaraangat halumailrulingnik. Hivullit ilittuqhitiyut aanniarutinit taapkua miriaqtut, miriannghungniq, itiktaqtut, kitjaumaniq uluriahungniqlu aqiarukkut.
- Ahiagullu ilittuqhitit mihingnaqhvaktut 8-nik 15-nikluuniit uplunit kinguani. Inuit niaqurlilaaqtut, kitjaumalutik, qaaliruliqpaktut, qalaktuqtut, iyyikkut puvinnagumik, navguakkut uluriahukkumik, uluriahuktut nukiigut, itiktaqpaghutik analairumiklu, kukuinnarumiklu uviniigut.
- Trichinosis havautituqhutik nakuuhinnaqtuq. Munaqtaunngitkumi, amirnatqiyaniq ihuilutaulaaqtut uummatingnut puvangnullu, timiqluutauvaghuni ingutaarniqmut. Trichinosis munaqtaunngitkumi tuqunaqhvaktuq.

Qanurililaaqqik amiqnaiyaqhi-mayaami trichinosis-mik?

- ✓ Aiviup uqaa qauyahaqtitaulugu aanniarutiqariaghaat trichinosis-mik uuhimaittumik niritinnagu. Imaa nakuutqiyayuuq amiqnaiqhimayaami trichinosis-mit. Kavamatkut Nunavunmi akiittumik aulapkaivaktut qauyihavighanik aiviit uqainik. Hivayaqlugu HTO-kut munaqhvikuuniit naunaittiarumaguffi.
- ✓ Niqit qauyahaqtitaunngitkumik, igalugu niritinnagu. Igalugu niqi qiqnarighiilugu imarighittiqulugu aunga (uunaqniqaqtumik ilaugut 75°C-mik avatqaniklu). Qupilruit tuqutauyuitut tipaalaqhiipugit, qiqittiqhugit paniqhiqhugillu niqit. Tuqutauvaktut kihimi igaplugit.
- ✓ Nirivaklugit nannup niqaa uuhimattiaqhugu.

